

Дасиш

засідання Реперту М. С. "Горезіль" від 31-го травня 1925 р.

Присутні: Курбас, Кудрицький, Василько, Тягно, Ліманський, Стмар, Макаренко, Савченко, Крига, Івашутич, Усенко, Бвьячко, Пугенко, Карпенко, Кононенко.

Курбас: Хочу вам дати роботу на літо рахуючись з тим, що як би ви не відпочивали, голова все таки працює. Всі обов'язково мусять принести роботу в закінченому вигляді. Не ставло вам однак речинця такого близького як 1-го липня, ви можете роботу здати 15-го липня чи 20-го, чи поскільки робота серйозна, постільки може і зовсім пізніше. Річ в тому, щоби ви не збивали байдики і біля чоюсгрупували свої думки. Тут дві цілі: 1/ щоби ця робота дала вам змогу повправлятися в чоюс набудь і дати вам практику і 2/ дати користь для нашого репертуару нашої клуб і реперт станції, у всякому разі для певних матеріалів. Старшим товаришам я намітив кожному по певній п'єсі біля якої вони мусять працювати літом і коли вони добре зробить своє завдання, то ці п'єси підуть осанно чи літом приступимо до них до роботи.

Тов. Василькові я думаю, що було б добре взяти п'єсу Дніпроцького "Любов і дим" і над нею працювати, щоби з неї зробити щось путне. П'єса настільки потрібна що над нею варто працювати і треба взяти того з товаришів, котрий може дати найбільше гарантії, щоби роботу це зробить без сумніву. З цього боку мені більш відомий Василько, як Крига, як що він особисто може відмовитися від роботи, але я думаю що це була б дуже відповідна робота для Василька. Коли немає готової п'єси то треба переробляти. Може йому прийдеться посидити в Харкові з Дніпроцьким. Літом перечитувати, а в липні місяці ми б його командували в Харків де б він працював, а в серпні місяці приступив би до роботи. Два місяці маючи матеріал доволі в великому проценті готовий, маючи певні зовсім виразні вказівки, які я можу дати, доволі ясні вказівки і це по могому єдиний вихід, як вийти із того репертуарного положення у якому ми зараз є.

Кудрицькому пропоную взяти п'єсу Сельковича "Доббун" яка йому подобалась. Може у нього є навіть де-які міркування, як її ставити, що з нею робити. Коли йому потрібна якась допомога, то можу йому півгодини уділити. Міркування відносно неї в мене є.

Пігулович З.: бере "Саву Чалого".

Крига - має до вибору, або "1881 рік", або "Вія", як що звичайно не буде щось. З цього матеріалу який у нас мається ці дві п'єси, одна з них "Вія" мусять піти, а "1881 рік" може піти, коли буде цікаво установа.

Емайнові: - переказати щоби він не залишив своєї думки про розробку роману "Сіє-Броїо" і представив мені план після літнього перериву.

Ліманському: - пропонується звільнити Г. Ліманського від лаборантства "акері" і взяти, тому що у нас є мало комедій, яку підходящу з п'єс Мольєра, таку, яка по сюжету найбільш м'яка по відношенню до трактовки в цілком сучасних типах, формах чи може якусь другу хорошу комедію, - найкраще на Мольєрі зпнитися - і предлжити план після перерви, на підставі якого можна було б скласти п'єсу замововишній розробку тексту. Скласти орієнтаційний план: такий сюжет комедійний, тут підходить така тема сучасності, такі типи сучасності, потрібні такі переміни в будоші сцена рія - можливо, що ми могли б на цей хребет замовити п'єсу. Це треба зробити після перерви щоби драматург мав час це п'єсу написати.

Крига: Річ в тому, що від "Вія" відмовились старші товариші. Мені молодшому не працювати, скандалитись не варто. Він трудний для переробки. - не знаю чи зміску що набудь з нього зробити. "1881 рік" п'єса хороша, але вона може бути поставлена і вона не необхідна. На цьому матеріалі я м'я би спинитися.

Курбас: По ви можете краще предлжити.

Крига: Не маю нічого.

Курбас: П'єс нема і приходиться робити п'єси.

Василько: Я навіть казав Курбасові, що в комедії почував себе сильніше ніж в драмі. Я відмовився тому, що з таким станом своєї голови мені трудно приступити до "Вія". Нехай би я в другу чергу ставив, а через місяць з готовим "Вієм" годі приступити до роботи. Осільки ставилось питання, або я, або Тягно приступаю до роботи перший - я відмовився. Коли б "1881 рік" вважався рівноцінною п'єсою в репертуарі прим.: як "Любов і дим" то я взявся б за "1881 рік". Матеріал де-які я знаходив, цікавий матеріал.

Курбас: П'єса не є необхідна. П'єса з цикло тих, п'єс які масть у нас бути біля центральних постановок. Вона може у нас бути.

Молодші товариші рахують себе вільними слухачами - це хорошо. Де хто рахує себе більш близько причасним до Реперту. Такого вільного слухання, ксьере виражається тільки в тому, щоби посидити, послухать, написати і піти доми доми ми собі не уявляємо - це не хорошо. Треба щось робити і от поперше треба так зробити, щоби ви поступенно приобдались до режисерської роботи - можливо що з вас половина не захоче чи не зможе чи буде акторською працею заангажована, чи не виявить режисерських здатностей, - але можливо, я твердо знаю, що є між вами товариші, у яких переважає організаторський-режисерський хист. У всякому разі важно використати перерву, як на те, щоби взагалі поглибити свою освіту, що дуже важно, так з другого боку і де-що робити таке, що могло б і в чисто режисерському відношенню принести вам користь і принести користь нашому репертетуану. Робота для вас уявляється таким робом, що ви мусять обов'язково перш за все доклявно простудіювати одну книжку "Методика самосбразованил" проф. Миртова, можна її дістати в Укрдегшвидаві.

Ду є хороша книжка, вона для кожного з вас буде цінним вкладом, це буде ґрунтом під всю вашу роботу. І нікому не вадить її прочитати. Прочитайте, але дійсно прочитайте, тому, що коли будуть сумніви про це, то ми зробимо перевірку цього. Другим завданням буде: взяти одну з Шекспіровських п'єс і зробити драматургічний розбор, висунути там всю будову п'єси, що в цій п'єсі є конфлікт, темою, який сюжет, чого воно може досягти у глядача, як вона на нього може впливати, де там є зв'язка, кульмінаційна точка, розв'язка і т.д. всі ці етапи будови драматичного твору. Якими особливими прийомами користується Шекспір в п'єсі для виявлення свого замислу. Коли приступите до п'єси вплинуть наверх всі питання на які вимуште дати відповідь.

І на реплі 3-є завдання: взяти якийсь твір Івана Сренка, який собі самі виберете і зробити сценарій на тему цього твору, сценарій який би задовольняв потреби нашого репертестану. Рекомендується брати ті твори, які нам цікаві по темі, можна брати його поеми, оповідання чи щось друге. А може хто вміє і більше зробити, зробіть п'єсу це добре.

"Вій" це не таке брудне завдання. Якусь тверду вказівку не намічено, але де-що сказавно в обмінні думок товаришів. Коли б над нею посподіти я переконаний, як з всього на світі можна зробити щось, з неї також можна зробити п'єсу.

Крига: Треба мати справу з якимсь літератором, треба використати для того Фроленка. Мати його на увазі.

Курбас: Важно щоби за цей місяць ви склали якийсь приблизний план, за котрий можна було б вам вхопитися, щоби розробити його далі. Коли вам "Вій" не подобається роботою невдячною, неспіхливою, вам особисто, індивідуально - беріть 1861 рік".

1-го липня я буду тут. В Париж поїду осіною або зимою. Виставка тягнеться цілий рік. Поїду після с.с.с. постановки, згідно після перших прем'єр. Коли дві річі будуть в роботі, я поїду безпечно і знову освіжусь.

Лішанський: Відносно Мольєра, чи давати самий кістяк.

Курбас: Не рахуватися з Мольєром. Мольєр нам цікавий поскільки там комедія і паре подані дуже ясною структурою. З відтам можна у всякому разі взяти основу для будови всякого твору. Можна так робити щоби цілком від п'єси нічого не осталося. Беруть же прим. Ревізора і не знаєш що це Ревізор. Така ваша робота могла б дати для драматурга половину зробленої роботи і ми дістали б навіть хорошу п'єсу. Річ в тому, що коли провокувати українських драматургів, то тільки таким робом. Замовляти п'єси це чепуха, тому що погано зробиють. Критичти за чуба, найкращий спосіб. Спробуємо на Мольєрі. Треба зробити цілком нову п'єсу, який матеріал сюжетний театральний в свою основу. Можна і другий шлях підняти. Використати театральну форму. Коли б нам це вдалося, то ми могли б це вложити в певну систему поки драматурги самі не почали б писати.

Івашутич: Які книжки читати. "попадаються ріжні. Крім того наші старші товариші дивлячись на постановки чужих театрів кажуть, хто по якій системі грає - ми нічого не знаємо.

Курбас: Візьміть якийсь підручник з самоосвіти. Що до питання режисури не знайдете ніяких вказівок. Важне одно, щоби читати по певному плану. Коли я був гімназістом я читав дуже багато без толку. Я міг яку небудь бібліографію читати дуже уважно думаючи, що щонебудь з цього скористаю. Чим молодший чоловік, тим більше списається. Треба собі ясно сказати, що мені потрібно. Вам потрібно мати загальну освіту в потрібній степені для вас, як для майбутнього режисера. Режисер мусить мати загальну освіту, мусить бути культурною людиною, котра на всяку тему мусить мати якийсь поняття. Про ролі всяких звертат не обов'язково він мусить знати. Про закон еволюції він мусить знати, тому що він інакше не виконить свого ума, не знайде правильного розуміння природи, не зуміє підійти до п'єси. Треба переглянути всі ділянки культури і установити собі певний план. Коли ви зможете прим. по математиці розрізнити алгебру від геометрії, тригонометрії і т.д. коли приблизно є така освіта, то може для вас математики і досить. Треба знати її настільки, щоби вам це у вашій практиці не завало. Про це ви переконаєтеся у щоденному досвіді. Від так берете науку природи, філософію, історію, релігію, технічні науки, точні науки, а від так прикладні. Точні науки: історія природи, математики, фізики, хімії і т.д. Про це треба мати якийсь поняття, тут треба намітити собі план що читати переглянувши каталог. Треба починати з введення, або простудіювати короткий курс. Це в розумінні загальної освіти. Так пройти всі науки планово, щоби не читати напрасно 4 книжки по математиці, коли вам потрібна тільки од. і не читати фізики, яка режисерів дуже потрібна. Де-які науки мають більше відношення, де-які менше.

Що до театру. Що до системи гри актора - дуже просто. Треба пошукати в бібліотеці книжки про Станіславського, Мейерхольда, збірник Московського Училища театру, техніка обробки Шмильова, стаття у Горіна, про Мейерхольда, Пукліна, ювілейний збірник Маркова - "Театральне течення". О театре - невеличка книжка Філіпова, найкраще зайти в книгарню і в Українську Академію наук. Це питання прийдеться самим переробити. Краше це читати раніше, тому що ми не будемо на це мати часу розбирати це в Режисабі. Страшно не рекомендується зосереджуватися виключно на театральній справі. Студіювати історію мистецтва - це по мійому дає більше, чим всі книжки по театру, тим більше коли постаратися її студіювати в різних системах. Є багато історій мистецтва.

Усенко: Який класичний зразок авторів драми.

Курбас: Є п'єси Лесінга, які побудовані майже з сантиметром в руках. Прим. "Вілія Галотті", "Натан Мудрий". Драми зразкові що до будови, прозора структура, пальне підручник Фрейтага "Техніка драми". Гарно побудована п'єса Фрейтага

"журналісти".

Зразково побудовані комедії: "Весілля Фігаро", "Ревізор".

Саченко: Мені здається, що при драматургічному розборі п'єси можна буде стрітнутися з такими питаннями, які трудно буде для нас розрішити, прим. що таке конфлікт, тема, сюжет. Що можна прочитати щоби ці терміни зрозуміть, ясно.

Курбає: Драматургія - Гессена. Драматургія Волькенштейна, Дел'Арт Клайнера
Искусство драматургов - коштує 8 коп. Прошу брати п'єси Шекспіра більш відомі. Прим. - Стівяло, Гамлет, Ромео и Джульєтта".

Кажне групування заміток. Цось спорне що має багато толкувань береться на замітку. Прим. опреділення мьєлодрами - опреділення дуже різні. Це краще прим. гротеск - немає досі для гротеска, як для певного мистецького поняття певної дефініції, навіть звязливої дефініції трудно найти. Ви нашли у одного автора опреділення, занотували і віддали. Всякий факт, поняття воно являється підрозділом розділу, який він охоплює. Треба взяти цифру 10 і вона приблизно вистарчає. Цінна книжка - десятична класифікація документів і архивів. Там багато підрозділів для записок, вирізок з газет і всяких архивних матеріалів.

Генісурі рекомендується намічати собі лаборантів із молодших товаришів, щоби їх втягувати в роботу.

В видавництві "Рух" вишло 6 томів творів Франка.

Library stamp with handwritten number 582 and other illegible text.